

Ke 40. výročí Lvovsko-sandoměřské útočné operace

Uplýnulo 40 let od doby, kdy v červenci až srpnu 1944 vojska 1. ukrajinského frontu úspěšně uskutečnila lvovsko-sandoměřskou útočnou operaci. Tato operace je poučným příkladem dosažení velkého strategického cíle silami jednoho frontu. Operace se vyznačovala velkým rozmachem. Útok sovětských vojsk probíhal na 440 km široké frontě a dosáhl hloubky více jak 350 km. Obě strany do operace zapojily více jak dva milióny lidí, 22 400 děl a minometů, okolo 3000 tanků a samohybných děl, 3950 bojových letounů. (Historie druhé světové války, Moskva, Vojenizdat, 1978, díl 3, str. 81.)

V důsledku lvovsko-sandoměřské operace bylo v podstatě dovršeno osvobození sovětské Ukrajiny a značné části jihovýchodního Polska. Její průběh a výsledek měl velký vliv na aktivizaci národně osvobozeneckého boje v Československu. S přiblížením sovětských vojsk k hranicím Slovenska narůstala na jeho území revoluční situace, zesílila činnost československých a sovětských partyzánských jednotek. Komunistická strana Slovenska zahájila bezprostřední přípravy ke všelidovému ozbrojenému povstání. Slovenská národní rada (SNR) s cílem koordinovat akce povstalců a činnost Rudé armády navázala spojení se sovětským velením.

Na pomoc KSČ při organizaci partyzánského hnutí byly v létě 1944 na Ukra-

jině vytvořeny a na Slovensko přepraveny organizátorské skupiny z Čechů a Slováků, v čele se zkušenými sovětskými partyzánskými vůdci, jako byli P. A. Veličko, A. S. Jegorov, E. P. Voljanský a jiní. Jen v srpnu bylo vysazeno 20 takovýchto skupin o celkovém počtu 300 osob. Z území Zakarpatské Ukrajiny a Polska přešla do Československa řada partyzánských oddílů a svazků. V krátké době byly doplněny místními obyvateli a rozvinuly aktivní činnost a osvobozovaly celé prostory země.

29. srpna 1944 zahájili slovenští vojáci a partyzáni organizovaný odpor proti německým fašistickým vojskům, které vpadly na Slovensko. Od této doby dostává Slovenské národní povstání (SNP) všelidový charakter. Území, které bylo vzápětí osvobozeno, zahrnovalo 30 správních okresů středního a východního Slovenska o celkové ploše přes 20 tisíc km² a 1 700 000 obyvatel. Byla zde nastolena vláda SNR v čele se s. K. Šmidkem. Význačnou vedoucí úlohu v ní měl člen předsednictva SNR s. G. Husák.

Partyzánský boj zesílil i v tzv. protektorátě Čechy a Morava. Celkem v Československu v této době působilo 21 partyzánských brigád a 13 samostatných oddílů.

Sovětský svaz všestranně podporoval bratrské národy v jejich hrdinném boji. Po dobu povstání bylo na Slovensko jen

z ústřední základny Lidového komisariátu obrany sovětskými letci přepraveno 2050 pušek, 1702 samopalů, 461 kulometů, více jak 100 protitankových pušek a další výzbroj. Při zpátečních letech byli odsunováni těžce ranění. (Historie druhé světové války. Moskva, Vojenizdat, 1978, díl 9, str. 156–159.) Vojska 1. a 4. ukrajinského frontu v průběhu dvou a půl měsíců, pokud se rozvíjelo SNP, vedla urputné útočné boje v prostorech, které hraničily s Československem a vázaly tak na sebe značné síly německých fašistických vojsk.

Generální tajemník ÚV KSČ a prezident ČSSR G. Husák uvedl: „Bez všestranné pomoci Sovětského svazu, pomoci vojenské, materiální, politické a morální nemohl by povstávající lid Slovenska vést těžký otevřený zápas po dobu dvou měsíců proti přesile hitlerovských divízií.“ (Pravda, 13. srpna 1947.)

SNP sehrálo významnou úlohu v historii slovenského a českého lidu, stalo se počátkem národní a demokratické revoluce. Povstání mělo důležitý vojenský význam. V jeho průběhu povstanci a sovětsí partyzáni na dva měsíce vyřadili z provozu 6,5 tisíce km komunikací nepříteli a zmařili jeho plány na přeměnu Slovenska na baštu jeho obrany. Tím napomáhali sovětským vojskům vyhnout hitlerovské okupanty z porobených zemí.

Úspěšné provedení lvovsko-sandoměřské operace bylo významným přínosem pro další rozvoj teorie a praxe sovětského vojenského umění. S novou silou se projevil takové jeho charakteristické rysy, jako je rozhodnost, cílevědomost, vysoká aktivita, pružnost ve výběru způsobů vedení operací (boje), aby odpovídaly podmínkám vytvořené situace. Operace přinesla mnoho cenného a poučného v oblasti přípravy a vedení vysoce pohyblivé útočné činnosti ve strategickém měřítku.

Sovětská vojenská strategie při přípravě a vedení lvovsko-sandoměřské operace doznala dalšího vzestupu ve svém rozvoji. Hlavní stan vrchního velitele a generální štáb na základě hluboké analýzy vojensko-politické situace a získaných zkušeností **došli k závěru, že v podmínkách udržení iniciativy a postupného zasazování silných úderů na celé sovětsko-německé frontě mohou být strategické úkoly řešeny sila-**

Lvovsko-sandoměřská operace byla tedy důležitým mezníkem, protože v důsledku jejího úspěšného ukončení byly vytvořeny příhodné podmínky pro následující strategický útok sovětských vojsk, jehož cílem bylo dokončení osvobození Polska, Československa a vstup Rudé armády na území fašistického Německa.

Výsledky lvovsko-sandoměřské strategické operace měly velký vojenský význam. Skupina armád „Severní Ukrajina“, v jejíž sestavě se srazení zúčastnilo 56 divízií, byla rozbita. 8 divízií bylo zničeno, 32 rozbito a z boje vyřazeno přes 700 letounů. Jen od 14. do 31. července ztratil nepřítel na 200 tisíc vojáků a důstojníků, kteří byli zabiti, raněni nebo zajati. Sovětská vojska ukořistila více jak 2200 děl a minometů, 500 tanků, 10 tisíc automobilů, 12 tisíc koní a na 150 různých skladů. V dalších bojích na sandoměřském předmostí bylo zabito na 40 tisíc nepřátelských vojáků a důstojníků a vyřazeno z boje 300 tanků a samohybných děl. Důležitým operačně strategickým výsledkem bylo prolomení obrany německých fašistických vojsk na Visle a zmocnění se operačně strategického předmostí na jejím západním břehu. To vytvořilo výhodné předpoklady pro následné rozvíjení útoku na slezském směru.

mi jednoho silného frontu v součinnosti s letectvem PVO státu. Skvělá praktická realizace tohoto závěru prokázala předvídatost a vysokou kompetentnost sovětského strategického vedení.

K rozdělení skupiny armád „Severní Ukrajina“ a ke strategickému průlomu nepřátelské obrany na západním směru, v součinnosti s 1. běloruským frontem, bylo poprvé od počátku války použito takové velké množství sil a prostředků v sestavě 1. ukrajinského frontu. Počet osob a výzbroje převyšil celkové množství vojsk a bojové techniky tří sovětských frontů, které se zúčastnily stalingradské strategické útočné operace. Takové složení frontu umožnilo zasazovat silné počáteční údery k prolomení hluboké členěné nepřátelské obrany a současně řešit několik operačních úkolů, spojených jediným strategickým cílem.

Sovětské vrchní hlavní velení přistoupí-

lo tvořivě ke stanovení způsobů rozdrčení nepřátelských vojsk ve strategické útočné operaci. V souvislosti s rovným průběhem linie fronty bylo rozhodnuto uskutečnit rozdrčení skupiny armád „Severní Ukrajina“ současným zasazením dvou silných úderů: na pravém křídle frontu — na rava-ruském směru a ve středu pásma — na lvovském směru k rozčlenění nepřátelského uskupení do velké hloubky, jeho rozdrobení, obklíčení a zničení po částech. Průběh operace ukázal, že strategický úspěch byl předurčen zejména právě realizací tohoto zámyslu. To umožnilo již v první její etapě uskutečnit zničení brodského, rozbití rava-ruského a lvovského uskupení nepřítele, ovládnout Lvov, Pere-myšl a Stanislav. Ve druhé etapě pak rozvíjet útok na sandoměřském a drogobyčském směru. Tím bylo dosaženo strategického průlomu německé fašistické obrany na široké frontě.

Sovětské vrchní hlavní velení v průběhu lvovsko-sandoměřské operace úspěšně řešilo otázky strategické součinnosti 1. ukrajinského frontu s 1. běloruským frontem, se silami dálkového letectva, PVO státu a s partyzánskými jednotkami. To se projevilo ve formulaci cílů a sladění úsilí uskupení v zájmu jejich splnění, ve stanovení doby a posloupnosti zasazení úderů, koordinaci činnosti svazů a svazků druhů ozbrojených sil.

Tak např. 27. července vrchní hlavní velení uložilo velení 1. ukrajinského frontu přenést hlavní úsilí na pravé křídlo a v součinnosti s 1. běloruským frontem rychle vyjít k Visle, z chodu ji překonat, zmocnit se předmostí a zmařit pokusy nepřítele obnovit strategickou frontu obrany na západním břehu řeky Visly. Při plnění tohoto složitého úkolu zároveň vojska 1. ukrajinského frontu na svém levém křídle se snažila napomoci 4. ukrajinskému frontu při rozvíjení útoku na karpatském směru.

V zájmu zabezpečení nadvlády ve vzduchu a k vyřazení železniční přepravy hitlerovců v pásmu 1. ukrajinského frontu dálkové letectvo a stíhací letouny PVO státu provedly na 1000 vzletů. Letecká ochrana týlových objektů frontu byla uložena 9. a 10. stíhacímu leteckému sboru, divizi protiletadlového dělostřelectva a samostatnému protiletadlovému útvaru PVO státu.

Operativní řízení přípravy a vedení lvovsko-sandoměřské operace vrchním hlavním velením spočívalo ve vydávání nařízení, v pozvání velitele frontu do generálního štábu a vyslechnutí jeho rozhodnutí, dohodorech po technických prostředcích spojení a také řízení prostřednictvím svých představitelů.

V průběhu celé operace vrchní hlavní velení neustále kontrolovalo její průběh, pružně koordinovalo rozhodování velení frontu, pozorně sledovalo nepřítele a snažilo se protipatřeními předejít jeho činnosti. Při nutnosti měnilo rozdělení sil sousedních frontů, měnilo jejich pásma činnosti a směry úderů.

Např. na počátku druhého období operace se vytvořily podmínky pro rychlý postup úderných uskupení frontu k Visle a pro útok v Karpatech. Takovéto rozdvějení činnosti značně komplikovalo řízení vojsk. Navíc útok v Karpatech byl spojen se specifikou přípravy a vybavení vojsk, s použitím zvláštních způsobů bojové činnosti a metod velení. V této souvislosti vrchní hlavní velení rozhodlo od 30. července 1944 z vojsk levého křídla frontu a z polního velení, které měl v záloze, vytvořit nový svaz — 4. ukrajinský front. Tímto způsobem soustředil úsilí každého frontu na řešení svým charakterem rozdílných operačně strategických úkolů, což se kladně odrazilo ve splnění cílů strategické operace.

Sovětské operační umění se ve lvovsko-sandoměřské operaci obohatilo **dovedností volby směrů hlavních úderů a vysokým uměním rozhodného soustředění sil a prostředků.** Dva hlavní směry úderu, které zvolil velitel frontu, probíhaly terénem, který umožňoval použít velká uskupení tankových a mechanizovaných vojsk. Zabezpečovaly vyjít úderných uskupení nejkratšími cestami k důležitým operačním objektům, k Ravě-ruské a ke Lvovu. Tím bylo dosaženo rozčlenění celé operační hloubky nepřátelské obrany na části, což ztížilo nepříteli manévr zálohami podél fronty a napomáhalo rychlému zničení jeho rozčleněných uskupení.

Úseky průlomu měly na obou směrech dohromady šířku 26 km, což činilo jen 6 % šířky pásma útoku frontu (440 km), kde bylo soustředěno 29 střeleckých divízi, více jak 70 % dělostřelectva, do 90 %

tanků a samohybných děl a téměř veškeré letecké fronty.

Takovéto výrazné soustředění sil a prostředků zabezpečilo průlom taktické hloubky nepřátelské obrany. Existence pěti silných pohyblivých skupin a vševojskové zálohy v operační sestavě fronty, kromě druhého sledu, zabezpečila včasný nářst úsilí prvního sledu, obklíčení a zničení nepřátelských uskupení i stálý vliv na průběh operace.

Lvovsko-sandoměřská operace přinesla sovětskému operačnímu umění cennou zkušenost z **pružného použití různých způsobů bojové činnosti a dovedného přenášení hlavního úsilí z jednoho směru na druhý**. V závislosti na změně podmínek situace, velení fronty i armád dovedně používala různé druhy a způsoby boje. Tak např. průlom prvního pásma obrany na rava-ruském směru byl uskutečněn předsunutými prapory divizí 3. gardové a 13. armády, zatímco na lvovském směru hlavními silami 60. a 38. armád. V dalším vojska úderných uskupení průlom rozšiřovala, odrážela protiútoky a protiúder nepřítel vstřícnými údery, pronásledovala ho, z chodu přešla velké vodní překážky a hlavními silami přecházela do obrany k odrážení silných úderů operačních záloh nepřítel a k udržení předmostí.

Přitom maršál Sovětského svazu I. S. Koněv, velitel fronty, mistrovsky používal manévru silami a prostředky, zvláště pohyblivými skupinami a letectvem, dovedně přenášel hlavní úsilí z jednoho směru na druhý. Tak při neúspěšném rozvíjení čelního útoku 3. gardové tankové armády na Lvov ze severovýchodu uskutečnila tato armáda podle jeho pokynů bleskový přesun přes pásmo 13. A a vyšla do týlu lvovského uskupení hitlerovců, což uspíšilo její rozdrčení a osvobození města. Ve druhém období operace bylo úsilí fronty přeneseno ze lvovského směru na sandoměřský směr po soustředění čtyř vševojskových a tří tankových armád, jezdecké mechanizované skupiny, podstatné části uskupení dělostřelectva a hlavních sil letecké armády. To umožnilo z chodu přejít Vislu, zmocnit se velkého operačního předmostí, udržet je a vytvořit výhodné podmínky pro následný útok na slezském směru.

Značným přínosem k rozvoji sovětského operačního umění je poučná zkušenost

z dovedného, rozhodného a centralizovaného použití pohyblivých vojsk ke splnění hlavních úkolů frontové operace. Velitel fronty, který měl ve své bezprostřední podřízenosti tři tankové armády a dvě jezdecké mechanizované skupiny, mohl operativně ovlivňovat průběh operace rychlým měněním poměru sil a prostředků ve svůj prospěch v rozhodujícím okamžiku a v rozhodujícím místě. Tak např. 15. července byla v pásmu 60. armády nasazena do sražení část sil 3. gardové tankové armády a ráno příštího dne úzkým pásmem koltového koridoru v obraně nepřítel byly nasazeny její hlavní síly. Zároveň na rava-ruském směru ke zvýšení tempa útoku byla do průlomu v pásmu 13. armády nasazena 1. jezdecká mechanizovaná skupina, 17. července vzápětí za ní byla nasazena i 1. gardová tanková armáda. Rychlým proniknutím do hloubky nepřítel, částí sil v součinnosti s 3. gardovou tankovou armádou dokončily obklíčení jeho brodského uskupení a hlavními silami vyšly k řece San a odřizly cesty odchodu lvovskému uskupení severozápadním směrem.

Při vzniku 40 km mezery mezi 3. gardovou a 13. armádou a vzniku nebezpečí proniknutí nepřítel k týlům 13. armády 1. gardové tankové armády a 1. jezdecké mechanizované skupiny zasadil velitel fronty do sražení 2. jezdeckou mechanizovanou skupinu k úderu do týlu krasnovavského uskupení německých fašistických vojsk. Zároveň velitel 3. gardové armády s cílem vedení manévrové činnosti v tomtéž směru vytvořil speciální tankovou skupinu ve složení tankové brigády, tankového a tankového samohybného pluku.

Takovým způsobem pohyblivá vojska v součinnosti se vševojskovými armádami a za hromadné letecké podpory neustále působila na směru hlavního úderu. Hlubokým rozčleňováním nepřátelské obrany a širokým manévrem vedla úspěšný boj s operačními zálohami, obklíčovala a ničila nepřátelská uskupení, pronásledovala, odrážela silné protiúder, z chodu ovládala a udržela důležité objekty a předmostí v operační hloubce. Zkušenost z jejich manévrovací činnosti má aktuální význam i pro dnešní operace.

Pronásledování odcházejícího nepřítel uskutečňovala vojska fronty v průběhu

operace do velké hloubky (do 200 km), v širokém pásmu (do 150 km) se středním tempem vševojskových armád 18–20 kilometrů, tankových a mechanizovaných 30–35 km za den. Vysoká tempa pronásledování byla dosahována díky tomu, že v čele proudů hlavních sil armád rychle postupovaly předsunuté odřady, které tvořily mechanizované a tankové brigády. Nevstupovaly do boje o obydlená místa, uzly odporu, ale pronikaly kupředu. To zabezpečilo volnost manévru pro hlavní síly armády, umožnilo obkličovat nepřítele hluboko z křídel, vycházet do jeho týlu, předejít ho v obsazení důležitých postavení.

Ve Lvovsko-sandoměřské operaci se dále **rozvinulo umění násilného přechodu velkých řek**. Úspěšné splnění takového složitého operačního úkolu, jako bylo překonání Západního Bugu, Dněstru, Sanu a Visly z chodu, bylo dosahováno tím, že ustupující vojska nepřítele byla předstížena v příchodu k řece a na přístupech k ní byla energicky zničena. Důležitou úlohu přitom měla správná volba místa a doby násilného přechodu, jeho všestranné zabezpečení, zvláště organizace silné PVO prostoru přeprav a přístupů k nim, zmaření pokusů nepřítele o organizování obrany po západních březích řek, včasné posílení prvních sledů ženijními vojsky. Přechod řek zpravidla zahajovaly předsunuté odřady (jejich základem byly tankové či mechanizované brigády zesílené střeleckými prapory), na široké frontě, z chodu, s využitím tabulkových, improvizovaných i u nepřítele ukořistěných přepravních prostředků. Zmocňovaly se předmostí a umožňovaly hlavním silám překročit řeku. To, že první sledy měly tankové a dělostřelecké jednotky a také těžké pontonové soupravy, napomáhalo rychle ovládnout a rozšířit předmostí a úspěšně odrážet protiútoky a protiúder.

Vytvoření frontové ženijní zálohy umožňovalo rychle zřizovat přepravy pramové a potom i stavbu mostů pro přepravu hlavních sil a prostředků na předmostí. V soudobých podmínkách význam ženijní zálohy vzrůstá, protože musí poskytnout možnost nejen doplnit velké ztráty přepravních prostředků u svazů, ale zabezpečit i zřizování dodatečných mostních přeprav.

Operace poskytla i kladné zkušenosti

z obkličování velkého nepřátelského uskupení v taktické hloubce a jeho zničení v krátké době. Úspěšné řešení tohoto důležitého úkolu bylo dosaženo s využitím dovedného a rozhodného použití především pohyblivých svazků, které vytvořily vnitřní i vnější frontu obkličení brodského uskupení. Dále použitím velkého počtu dělostřelectva (do 35 dělostřeleckých a minometných pluků a dvou brigád s celkovým počtem přes 1000 děl a minometů) a letectva. Letectvo v průběhu ničení obkličovaného nepřítele od 19. do 22. července uskutečnilo 2340 vzletů (z toho přes 50 % bombardovacím a bitevním letouny). V důsledku silného palebného ničení a koncentrovaných dělicích úderů střeleckých a tankových sborů bylo nepřátelské uskupení rozčleněno a zničeno po částech.

Lvovsko-sandoměřská operace přinesla poučné zkušenosti z **dovedného používání různých způsobů odrážení protiúderů nepřítele a zničení jejich uskupení.** Při průlomu taktické hloubky obrany byly silné protiúderové nepřítele odráženy divizemi prvoledových armád pomocí vstřícných úderů a palby z místa. Přitom se široce používalo manévru dělostřelectvem z jiných úseků a ze zálohy frontu na ohrožené úseky a také hromadných úderů letectvem.

Odrážení protiúderů silných tankových uskupení nepřítele v průběhu bojů za rozšíření a udržení sandoměřského předmostí bylo prováděno pomocí včasného přechodu všech vojsk na předmostí do obrany. Proti tankovému úderu hitlerovců byla vybudována hluboce členěná (do 20 km) protitanková obrana. Když obrana svou pevností nepřítele vyčerpala, sovětské velení zasazením armádních a frontových záloh do sražení vedlo rozhodné úderu na útočící uskupení nepřítele a odrazilo je zpět do výchozích postavení. To nepřítele donutilo zřít se aktivní činnosti na daném směru.

Dělostřelectvo se v operaci používalo koncentrovaně na směrech úderu frontu a armád. Na úsecích průlomu bylo soustředěno do 80 % děl a minometů na 1 km frontu ráže od 76 mm výše, což umožnilo vytvořit hustotu 235–255 hlavních na 1 km fronty. Palebná převaha nad nepřátelskou obranou byla dosahována širokým manévrem dělostřelectva, zvláště protitankového. Tak např. k udržení

koltovského koridoru a odrazení proti-úderu 1. a 8. tankové divize Němců v pásmu 38. armády bylo soustředěno okolo 400 protitankových děl. K posílení vojsk na sandoměřském předmostí uskutečnilo na 35 dělostřeleckých pluků v krátké době rychlý přesun na vzdálenost do 250 km. Přitom jen 5. gardová armáda dostala 800 děl a minometů.

Operace je charakteristická velkou pružností v používání dělostřelectva. Např. v souvislosti s překonáním prvního pásma obrany nepřítele předsunutými prapory 3. gardové a 13. armády byly upřesněny plány jejich dělostřeleckého útoku, přenesena bojová sestava všech dělostřeleckých skupin k jeho druhému pásmu obrany a zabezpečeno jeho spolehlivé umlčení. Ve značné míře byly upřesňovány i plány dělostřeleckého zabezpečení zasazení tankových armád do průlomu vzhledem ke změně času a směru jejich zasazení.

Analýza bojových zkušeností a charakteru soudobých operací ukazuje, že při jejich vedení bude nutná ještě větší pružnost při používání prostředků ničení, jak to podmiňuje vysoká dynamika vývoje situace.

Operační umění letectva v této operaci se dále rozvinulo v otázkách vytváření racionálního uskupení sil a prostředků frontového letectva k zabezpečení současného plnění řady operačních úkolů a k dovednému jeho soustředění na hlavních směrech. 2. letecká armáda, která měla ve svém složení 28 leteckých divizí (více jak 3000 letadel) vytvořila v prvním období operace samostatná letecká uskupení — na rava-ruském směru ve složení čtyř a na lvovském směru ve složení pěti leteckých sborů. V závěrečném období bylo pak vytvořeno speciální uskupení letectva k zabezpečení ovládnutí a udržení sandoměřského předmostí. V průběhu operace se letectvo zpravidla používalo hromadně. Jeho silné soustředěné údery do celé hloubky sestavy nepřítele ve značné míře snižovaly jeho schopnost k odporu. Zároveň absolutní nadvláda sovětského letectva ve vzduchu zabezpečovala volnost manévru pozemních vojsk, zvyšovala jejich životnost a úspěšnost plnění bojových úkolů.

Operace přinesla poučné příklady spolehlivé letecké podpory pohyblivých vojsk frontu. Po zasazení tankových armád a

jezdeckých mechanizovaných skupin do sražení jim byly operativně podřízeny letecké sbory a divize, jejichž velitelé se svými spojovacími prostředky byli neustále na místech velení podporovaných pozemních vojsk. To velitelům pohyblivých skupin umožnilo konkrétněji určovat úkoly a rychle je předávat velitelům leteckých sborů, kteří zabezpečili jejich včasné splnění.

Současně velitel 2. letecké armády měl v průběhu celé operace možnost použít kterýkoli letecký svazek k plnění nejdůležitějších úkolů v pásmu frontu. Takové dovedné spojování zásad centralizace a decentralizace použití letectva umožňovalo v případě potřeby maximálně soustředit jeho úsilí v rámci frontu a zároveň zabezpečovat efektivní leteckou podporu jeho úderných uskupení a pohyblivých skupin na každém samostatném směru při plnění důležitých operačních úkolů a také jejich co nejtěsnější součinnost.

K dalšímu rozvoji došlo i v oblasti teorie a praxe operačního týlu, který zabezpečoval úspěšné vedení manévrové, vysoce dynamické a rozhodné bojové činnosti. V těchto podmínkách se osvědčilo maximální přiblížení všech týlových orgánů a zásob materiálních prostředků k zasazeným vojskům, jejich dovedné rozdělení a soustředění na rozhodujících směrech i s ohledem na změny operační a bojové situace, využití objížděk pro zásobování pohyblivých vojsk v operační hloubce.

Tempa obnovy železničních tratí nestabilizovala postupu vojsk, což vedlo k výraznému zvýšení zatížení automobilového přísunu materiálních prostředků (200 i více km). K nahrazení nedostávajících se automobilů a k zabezpečení včasného přísunu zásob vojskům praktikovalo se dodávání munice a paliva frontovými (armádními) dopravními útvary nejen armádními (divizními) skladům, ale i bezprostředně tankovým a střeleckým útvarům a jednotkám i do palebných postavení dělostřelectva.

Lvovsko-sandoměřská operace je i poučným příkladem operativního i pevného řízení velkého množství objektů velení při vedení velké strategické operace vojsky jednoho frontu. Velitel a štáb frontu musel bezprostředně velet vysoce manévrové a dynamické činnosti jedenácti svazů a velkému množství svazků a útvarů podřízených frontu. V podmínkách náhlých

změn situace k rychlému a efektivnímu vlivu na průběh operace bylo řízení vojsk soustředěno v rukách velitele frontu. Veli-
telská stanoviště velitelů vševojskových a
tankových svazů (svazků) se maximálně
přibližovala k útvarům a jednotkám prvé-
ho sledu. Rozmísťovala se na nich i po-
zorovací stanoviště velitelů dělostřelec-
kých skupin a leteckých svazků.

Základními metodami velení vojskům by-
lo vydávání stručných šifrovaných bojo-
vých nařízení po technických spojovacích
prostředcích, systematické výjezdy velite-
lů a důstojníků štábů k podřízeným vojs-
kům k upřesnění situace, bojových úko-
lů, ke kontrole a poskytnutí operativní
pomoci.

Je třeba upozornit na to, že základy do-
vedného velení vojskům v operaci byly
položeny již v průběhu její přípravy. Veli-
telský sbor od velitelů čtí do velitelů
pluků na speciálních shromážděních po-
drobně studoval otázky velení vojskům
v jarních útočných bojích. U štábů armád
a frontu byly pečlivě analyzovány s veli-
teli a náčelníky štábů divizí a sborů zku-
šenosti z operací vedených v tomto obdo-
bí. S veliteli samostatných sborů, s veli-
teli armád a členy vojenských rad tento
rozbor prováděl osobně velitel frontu.

**Důležitým faktorem úspěšného dosažení
operačních cílů byla nepřetržitá a účinná**

stranickopolitická práce. Prováděli ji usi-
lovně a cílevědomě ve všech obdobích
vojenské rady, velitelé a politické orgány
všech stupňů. Jejich hlavní úsilí směřo-
valo k vypěstování a udržení vysokého
útočného ducha vojáků, k rozvíjení jejich
vůle k vítězství, citů bezmezné oddanosti
vlasti a komunistické straně. Komunisté
vášnivě, plamennými slovy i osobním pří-
kladem mobilizovali vojáky k hrdinským
činům, k úspěšnému splnění velkého histo-
rického poslání Rudé armády při osvobo-
zování rodné ukrajinské země a poskyto-
vání bratrské pomoci polskému lidu.

Zvláštní pozornost byla přitom věnová-
na dalšímu zvyšování bojeschopnosti a
bdělosti vojsk, výchově vojáků k proletář-
skému internacionalismu v podmínkách
vedení boje za hranicemi vlasti, k posky-
tování všemožné pomoci místním stranic-
kým a státním orgánům při normalizaci
života v osvobozených oblastech Ukrajiny,
k napomáhání vlasteneckým silám polské-
ho lidu při obnově zničeného hospodářství
a při demokratizaci života v prostorech
osvobozených Rudou armádou od hitlerov-
ských okupantů.

**Jedním z rozhodujících faktorů úspěšné-
ho provedení lvovsko-sandoměřské opera-
ce byla řídicí, organizátorská a mobilizu-
jící úloha Komunistické strany, jejího
Ústředního výboru.**

Úspěšné ukončení lvovsko-sandoměřské operace se stalo výrazným svědectvím zra-
losti sovětského vojenského umění, vojenského mistrovství velitelů a štábů všech
stupňů. Ve své činnosti nahromadili a moudře použili Sovětskou armádou získané
bojové zkušenosti z vedení útoku. Na druhé straně jimi získané zkušenosti měly urči-
tý vliv na přípravu a vedení dalších operací Velké vlastenecké války a v řadě otázek
zůstávají aktuální i pro soudobou teorii a praxi vojenského umění.